

Vedno zazrta v prihodnost, vizionarka izobraževanja odraslih doma in v svetu

Izobraževanje odraslih je moja druga poklicna kariera. Imela sem veliko srečo, saj sem, še povsem neuka, spoznala Ano, ko smo v delovni skupini na pobudo Boštjana Zgonca in Jožeta Miklavca, tedaj zaposlenih na Zavodu RS za šolstvo, začeli pripravljati prve strokovne podlage za nacionalni program izobraževanja odraslih (Izobraževanje odraslih v Sloveniji za 21. stoletje. Izobraževanje odraslih, strokovne podlage (1991). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo). Tedaj me je Ana z neizmerno potrpežljivostjo učila o pomenu in razsežnostih izobraževanja odraslih: o razliki med izobraževanjem mladine in izobraževanjem odraslih, o njenem poslanstvu, o tem, da je kvaliteta šole odvisna od kvalitete izobraževanja odraslih in o tem, kako pomembna je vloga države za razvoj področja in za vključevanje odraslih v izobraževanje. Iz tega obdobja se spomnim njenega prvega nauka: »Olga, na katerokoli področje v izobraževanju odraslih se boš usmerila, najprej naštudiraj teoretske podlage, da boš lahko razumela, zakaj je stanje takšno, kot je, da boš razumela prakso pri izvajalcih programov in razumela ljudi, ki se ali se ne vključujejo v izobraževanje. To ti bo dalo strokovno moč, da boš lahko prepričljivo zagovarjala svoja stališča in pobude.« Njen nauk sem vzela zelo resno in moje kasnejše delo je bilo vedno kombinacija študija ter delovanja v praksi.

Ana je bila moja učiteljica tudi potem, ko sem se usmerila na področje pismenosti odraslih. Bila je mentorica, ko sva z Ester Možina – z Anino podporo – postavljali koncept razvoja pismenosti odraslih, ki živi še danes: raziskovanje pismenosti, razvoj omrežja programov za zviševanje pismenosti odraslih in razvoj omrežja učiteljev ter mentorjev v teh programih.

Ko sem se kasneje usmerila na področje sistema izobraževanja odraslih, je pobude vedno podprla s svojo strokovno avtoriteto. Vzela si je čas, da je zapisala utemeljitve ali sodelovala na sestankih, ko je bilo

potrebno prepričati politike, kako urediti posamezne elemente sistema izobraževanja odraslih.

Človek pozabi, kolikokrat smo pri pobudah uspeli, nazadnje pri oblikovanju novega Zakona o izobraževanju odraslih (2018), ko je podprla predlog neformalne skupine strokovnjakov, da mora Zakon določati tudi znanje in usposobljenost izvajalcev neformalnih izobraževalnih programov. Ostaja pa grenak spomin, da kljub Anini podpori ter prizadevanjem Andragoškega centra Slovenije in Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ni uspelo prepričati politikov in predvsem uradnikov v to, da bi ohranili večletno dobro prakso usposabljanja učiteljev in mentorjev v programih za razvoj pismenosti odraslih, ki je bila tudi v Evropi prepoznana kot primer dobre prakse.

S sodelovanjem z Ano pri utemeljevanju kadrovskih rešitev v novem Zakonu o izobraževanju odraslih pa ni sklenjen krog Anine podpore pri sistemskih rešitvah. Pravzaprav čaka civilno sfero še nov krog: sprememba pravkar sprejetega Zakona o izobraževanju odraslih v členih, ki delijo kadre na strokovne delavce in izobraževalce, saj je ta delitev za prakso izobraževanja odraslih s strokovnega vidika neprijemna in škodljiva.

Ana ni vplivala le na oblikovanje moje poklicne identitete, pokazala mi je tudi svojo osebnostno veličino. Na Andragoškem centru Slovenije sem imela zaradi svoje funkcije nekajkrat priložnost, da ji pomagam pri organizaciji njenih projektov, pa tega iz načelnih razlogov nisem storila. In Ana, čeprav je bila verjetno prizadeta, ni nikoli odrekla podpore, kadar sem jo zanjo prosila, poklicno ali osebno. In to zmorejo le veliki ljudje.